

Univerzita Karlova v Praze
Přírodovědecká fakulta
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Metody terénního šetření

**Terénní výzkum v obci Letkov
Starousedlíci**

Faflák J., Medalová B., Pergl O., Slezáková A., Tinková M.

OBSAH

ÚVOD	3
POZNATKY ZE STUDIE OD STOLU.....	4
TERÉNNÍ ŠETŘENÍ	10
IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	15
VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	20
Soužití sousedů ve staré zástavbě	20
Bezpečnost místa bydliště.....	21
Soužití s novými obyvateli	22
VIP AKTÉŘI	25
ZÁVĚR	28
ZDROJE.....	29

ÚVOD

V této práci se budeme zabývat obcí Letkov. Nejdříve shrneme poznatky o obci, které jsme zjistili před samotným terénním šetřením v tzv. studii od stolu. Dále provedeme vyhodnocení terénního výzkumu, jehož součástí bylo mapování fyzického stavu domů v Letkově, dotazníkové šetření zkoumající vztahy mezi starousedlíky a nově přistěhovalými. Poslední částí výzkumu byly rozhovory s VIP aktéry – důležitými osobami v obci, kterým jsme položili několik otázek mimo dotazník.

Před začátkem práce jsme se rozdělili na dvě pracovní skupiny, jedna mapovala starou zástavbu, v níž žijí převážně starousedlíci, druhá skupina se zajímala o zástavbu novou s nově přistěhovalými obyvateli. Tato práce se zabývá starou částí obce.

Než samotné šetření započalo, stanovili jsme si několik pracovních hypotéz, které pak mělo šetření prokázat nebo vyvrátit. První se týkala fyzického stavu domů ve staré části Letkova. Předpokládali jsme, že se budeme setkávat převážně se starými domy, které budou oploceny nízkými, průhlednými ploty, že na zahradách těchto domů většinou nenarazíme na psa a ani auto, a že tyto zahrady budou užitkového charakteru. Druhá hypotéza se týkala vztahů mezi starousedlíky a novousedlíky. Očekávali jsme, že vztahy budou spíše chladné až napjaté či záporné. V závěru práce proběhne vyhodnocení těchto očekávání. Terénní šetření proběhlo v polovině května 2010 v Letkově.

POZNATKY ZE STUDIE OD STOLU

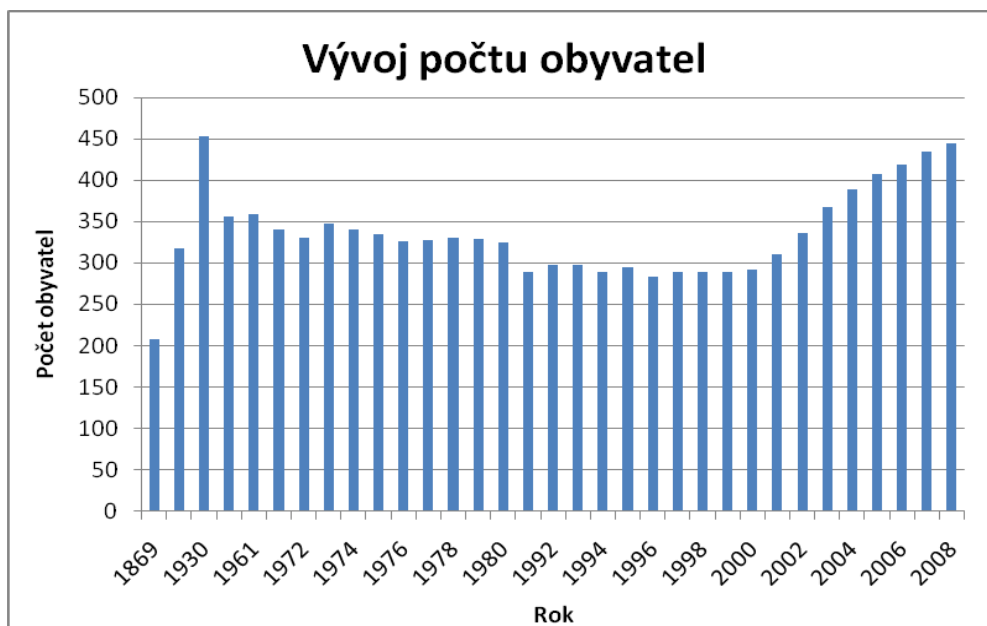
Letkov se nachází v Plzeňském kraji přibližně 6 km východně od Plzně.

Název osady je odvozen od osobního jména Letek, které se vyskytuje už ve 13.století. Obec byla původně zemědělským sídlem, s rozvojem Plzně ale dochází k poklesu významu zemědělské funkce a k nárůstu funkce obytné. Obec tvoří historické centrum, lokalizované podél hlavní osy.

V 60. letech minulého století patřil Letkov do tzv. "velké Plzně", pak po jistou dobu tvořil součást Starého Plzeňce. Po roce 1989 byl opět ustanoven v obci obecní úřad a od roku 2007 patří do okresu Plzeň – město.

K 1.1.2010 žilo v Letkově 453 obyvatel, což je od roku 1930 nejvyšší počet. Od roku 1930 měl počet obyvatel mírně klesající tendenci, ale od roku 2000 se počet obyvatel neustále zvyšuje (obr. 1), toto je způsobeno rozšiřující se obytnou funkcí obce v návaznosti na výhodnou polohu blízko Plzně.

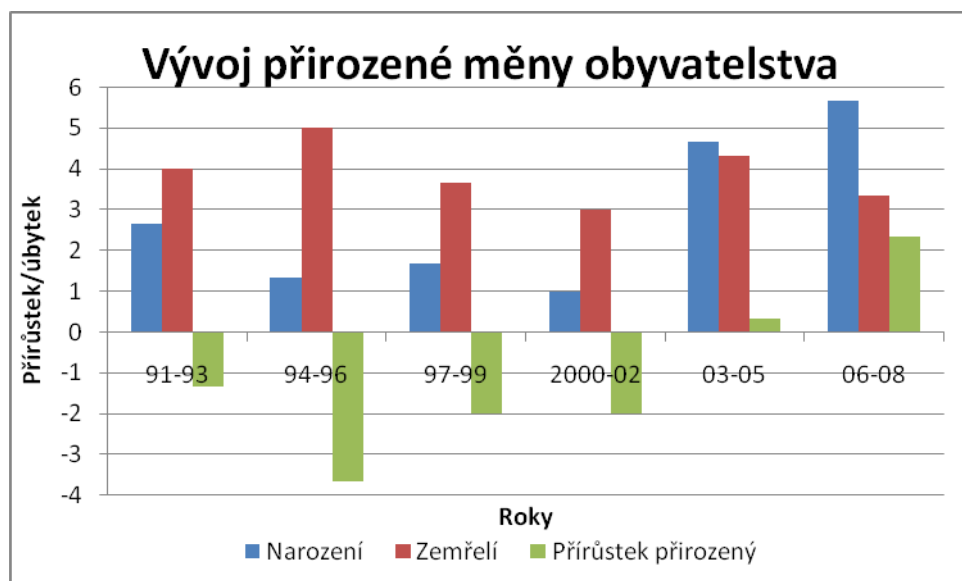
Obr.1: Vývoj počtu obyvatel v obci Letkov

Zdroj: ČSÚ

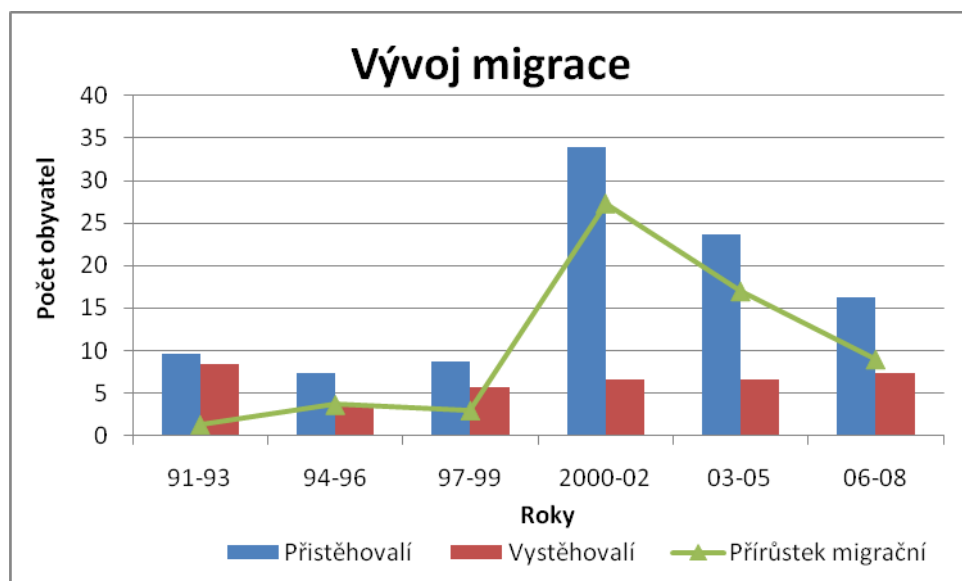
V grafech vysvětlujících současný stav počtu obyvatel v Letkově je vidět, že přirozenou měnou začal počet obyvatel narůstat až po roce 2002 (obr. 2), což si vysvětlujeme také tím, že nově příchozí obyvatelé zde začali zkládat rodiny. Dále je patrné, že nejvyšší vlna imigrace proběhla mezi lety 2000 a 2002 (obr. 3) a že v této době je současně nejvyšší celkový přírůstek (obr. 4). Tyto grafy jsou nám oporou při tvrzení, že celkový přírůstek obyvatel je ovlivněn především migrací.

Obr.2: Vývoj přirozené měny v obci letkov, tříleté průměry

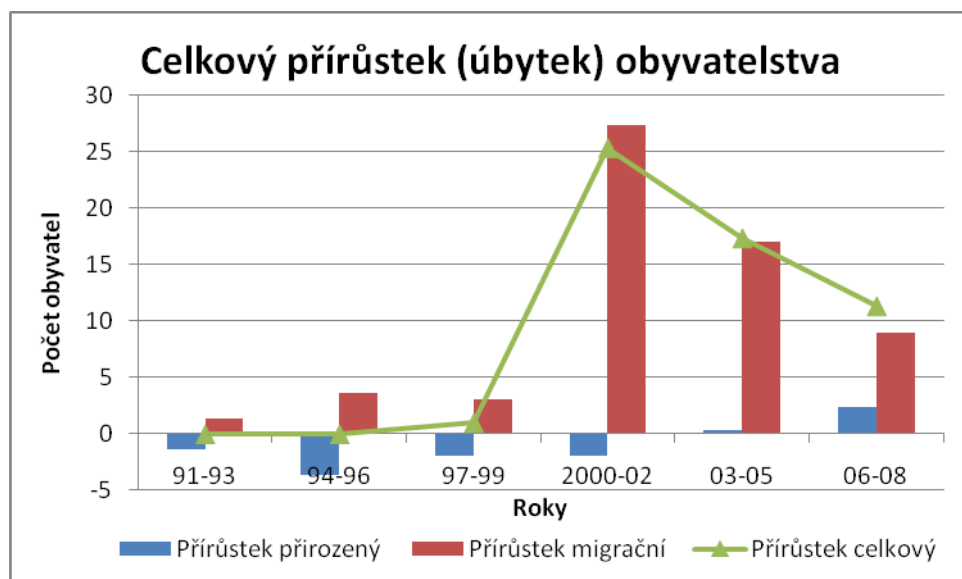
Zdroj: ČSÚ

Obr.3: Vývoj migrace v obci Letkov, tříleté průměry

Zdroj: ČSÚ

Obr. 4: Celkový přírůstek (úbytek) obyvatel v Letkově, tříleté průměry

Zdroj: ČSÚ

Věková struktura se mezi lety 1991 a 2001 příliš nezměnila (tab. 1), došlo pouze k mírnému nárůstu zastoupení mužů starsích 60 let a ke snížení podílu nejmladší věkové skupiny, to dokládá, že se v roce 2001 ještě neprojevovaly dopady suburbanizace.

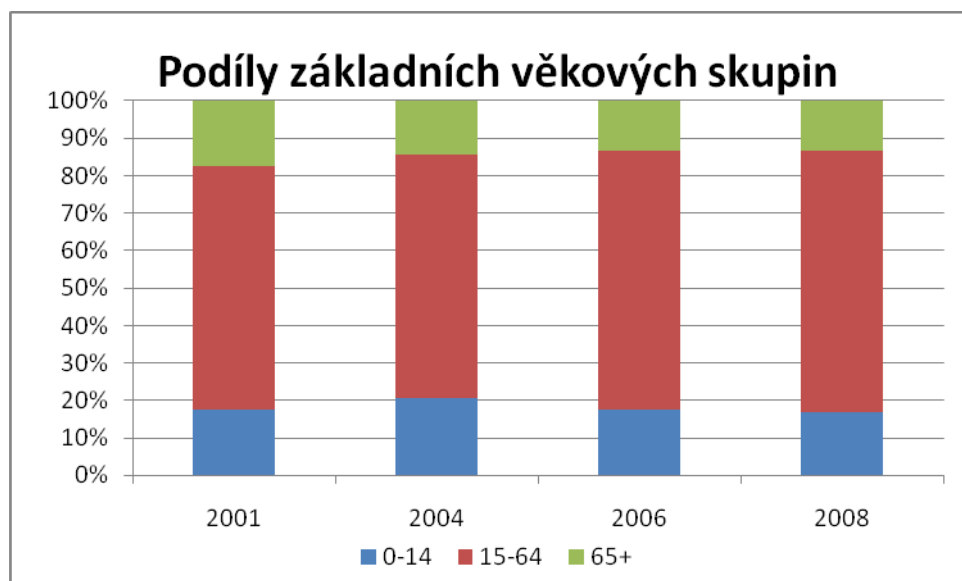
Tab. 1: Srovnání podílů základních věkových skupin v obci Letkov v letech 1991 a 2001

	0-14	M 15-59	Ž 15-54	M60+	Ž 55+	prům. věk
1991	55	83	76	24	52	39,3
v %	19,0	61,0	49,4	17,6	33,8	
2001	55,0	96	81	31	53	40,8
v %	17,4	61,1	50,9	19,7	33,3	

Zdroj: ČSÚ

Z obr. 5 pak můžeme sledovat další vývoj věkových skupin. Nejmladší věková skupina zaznamenala své maximum v roce 2004, od té doby sledujeme pokles jejího zastoupení a současně je zde klesající trend podílu nejstarší věkové skupiny, což je velmi netypické.

Obr. 5: Podíly základních věkových skupin v obci Letkov

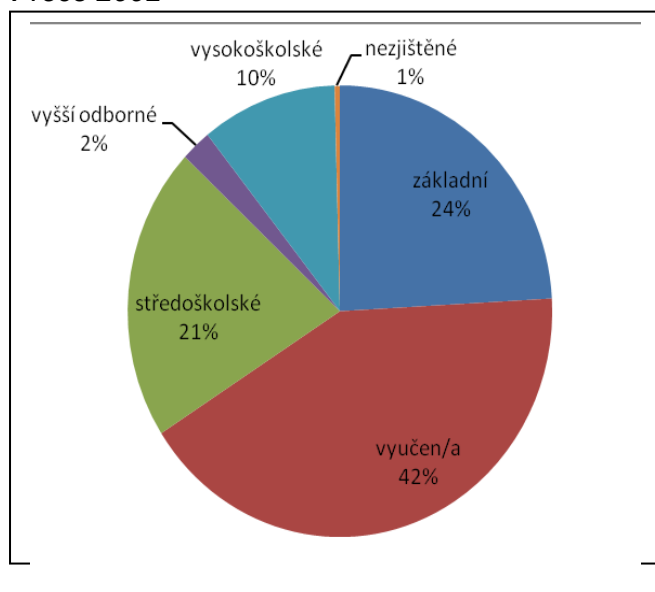
Zdroj: ČSÚ

Tab. 2: Národnostní složení obyvatelstva obce Letkov 1991 a 2001

	1991		2001	
	abs.	v %	abs.	v %
česká	281	96,9	293	92,7
moravská	2	0,7	1	0,3
slovenská	7	2,4	7	2,2
ukrajinská	0	0	1	0,3
nezjištěna	0	0	14	4,4

Zdroj: ČSÚ

Obr. 6: Vzdělanostní struktura obce Letkov v roce 2001

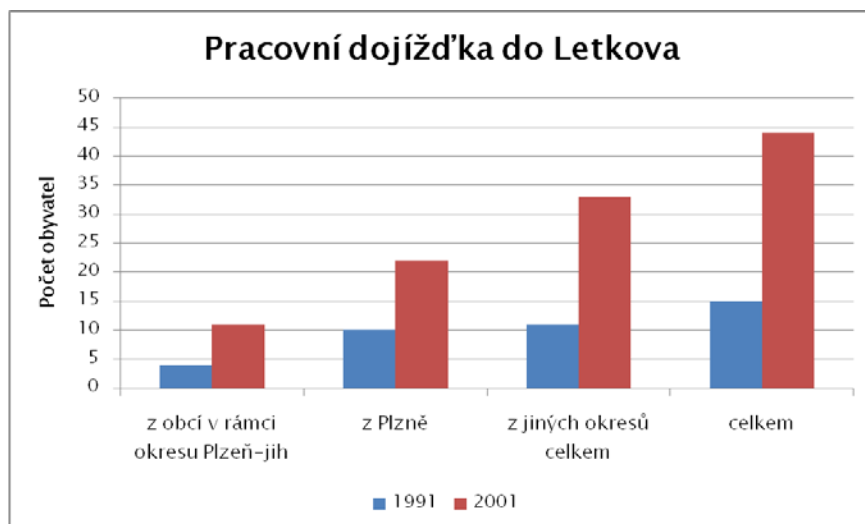
Zdroj: ČSÚ

V tabulce s národnostním složením nás nejvíce překvapilo, že hned po národnosti české, která má největší zastoupení, je druhou nejčetnější skupinou ta, u níž se národnost nepodařila zjistit.

Vzdělanostní struktura z roku 2001 ukazuje, že nejvíce obyvatel bylo vyučeno a společně se skupinou obyvatel se základním vzděláním tvoří dvě třetiny obyvatel.

V obci Letkov se nenachází žádná škola, proto zde není evidována dojíždka do škol, velmi nás ovšem překvapilo, že do Letkova v roce 2001 dojíždělo téměř 45 obyvatel (obr. 7), což je při vybavenosti a velikosti sledované obce poměrně vysoké číslo. Později jsme zjistili, že nejvíce z těchto dojíždějících dojíždí do stavební firmy, která zde má sídlo.

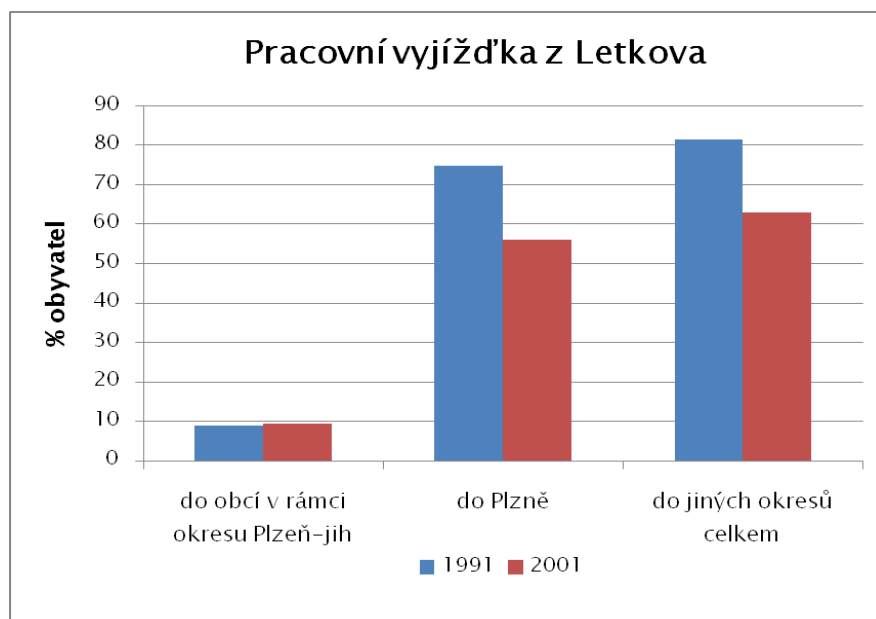
Obr. 7: Pracovní dojíždka do Letkova, rok 2001

Zdroj: ČSÚ

Z obr. 8 je vidět, že vyjíždka do Plzně téměř koresponduje s vyjíždkou do jiných okresů celkem, proto jiné okresy mají pouze velmi malé zastoupení.

Obr. 8: Pracovní vyjíždka z Letkova, rok 2001

Zdroj: ČSÚ

Lze konstatovat, že také vyjíždka do škol byla převážně tvořena vyjíždkou do Plzně, pouze velmi malé procento školáků navštěvovalo školy v obcích v okrese Plzeň – jih.

Obr. 9: Vyjíždka do škol z Letkova, rok 2001

Zdroj: ČSÚ

Z hlediska dopravní polohy a dopravní dostupnosti je na tom Obec Letkov velmi dobře. V blízkosti vede dálnice D5 a kolem obce je také vybudovaný obchvat. Od jeho výstavby narostla intenzita dopravy na místních komunikacích přibližně na trojnásobek (3 663 automobilů za 24 hodin). Veřejná doprava je zajišťována autobusovými a trolejbusovými spoji - Plzeňské městské dopravní podniky, ČSAD. Problematická je však dostupnost zastávky hromadné dopravy pro obyvatele z nové zástavby. Do budoucna zůstává otázkou, zda by však další zastávka byla obyvateli z suburbánní části dostatečně využívána.

Velmi kladně bychom zhodnotili životní prostředí, neboť v těsné blízkosti obce se nachází lesy. Jediným záporem z hlediska životního prostředí je blízkost dálnice D5.

Vybavenost obce je poněkud nedostačující, nená zde žádný obchod ani škola či školka, obyvatelé jsou nuceni služby využívat v okolních obcích, zejména v Plzni. Je zde však vybudovaná kanalizace, obec má napojení na plynovod a vodovod.

V obci funguje řada spolků a sdružení, např. TJ Sokol Letkov, Letkováček (sdružení „letkovských maminek“), Aeroklub Letkov, Sportpenzion Pohoda – cvičení, fitness: Pilates, Power Joga, Indoor cycling, SDH Letkov, rybářský svaz...

TERÉNNÍ ŠETŘENÍ

Součástí výzkumu v Letkově bylo také terénní šetření, které jsme zaměřili na hodnocení obydlí obyvatel a jejich blízké zázemí ve staré části obce. Vypozorované ukazatelé nám mohou hodně napovědět o stylu i životní úrovni starousedlíků ve srovnání s obyvateli v nově vznikající části obce.

V původní části obce jsme identifikovali celkově 108 jednotek, do kterých jsme zahrnuli budovy sloužící k veřejným účelům (např. obecní úřad, knihovna, hospoda), ale také i jeden neobydlený dům. Ukazatele, podle kterých jsme hodnotili, můžeme najít v tabulce (tab. 3).

Tab. 3: Výsledky terénního šetření ve staré části obce

Letkov - stará část		absolutní počet	procentuální podíl (%)
TYP	starý	76	70
	nový	15	14
	rekonstruovaný	17	16
VELIKOST	1 patro	14	13
	2 patra	94	87
FYZ. STAV	dobrý	90	83
	špatný	18	17
PARCELA	velká	46	43
	střední	39	36
	malá	23	21
PLOT	vysoký	37	34
	nízký	68	63
	průhledný	75	69
	neprůhledný	30	28
	není	3	3
ZAHRADA	užitková	27	25
	okrasná	69	64
	mix	8	7
	není	4	4
AUTO	lepší	56	52
	starší	24	22
	není	28	26
PES	velký	28	26
	malý	9	8
	není	71	66

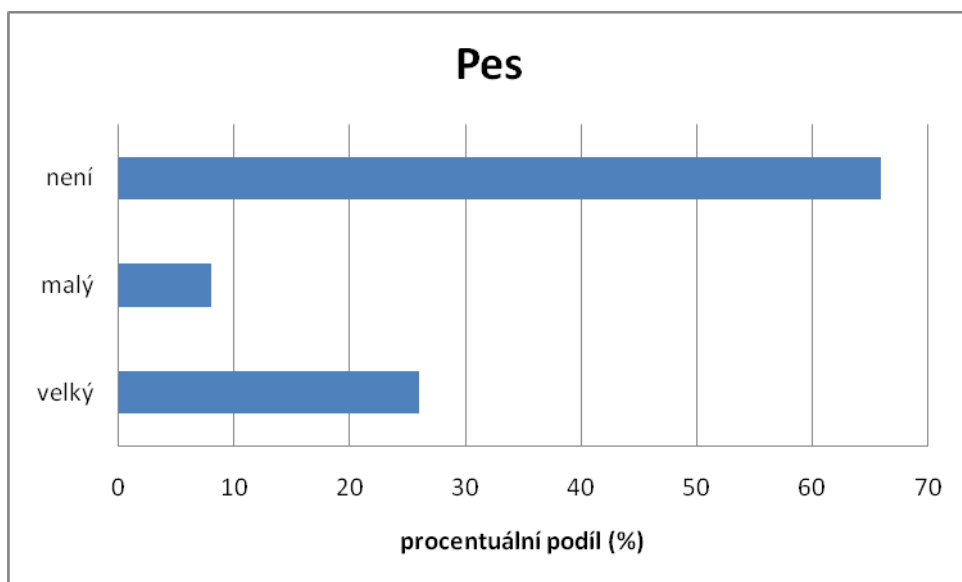
Zdroj: terénní šetření, květen 2010

Z tabulky můžeme vyvodit jednotlivé závěry, které můžeme porovnat s našimi domněnkami, které předcházely samotnému výzkumu. Obec Letkov je vesnice, proto zde dominují rodinné domky a stavby typické pro městskou zástavbu tu nejsou k vidění (obr. 13). Jak již bylo řečeno, náš výzkum probíhal ve staré části obce, a proto podle očekávání je většina budov starých (70 %), i když i v této části obce nalezneme několik novostaveb (15). Staré domy jsou udržované, jelikož jen 17 % domů je ve špatném fyzickém stavu (obr. 14 a 15).

Domy jsou nejčastěji dvoupatrové (87 %) a celkově parcely jsou spíše větší, protože malé parcely zabírají pouze 21 % ze všech hodnocených objektů.

Původní domněnka, že obyvatelé staré části jsou si navzájem více blízcí a s tím je spojená i jejich vzájemná důvěra a pocit bezpečí, což je dáno dlouholetým společným soužitím, může být hodnocena pomocí ukazatelů týkajících se plotů a psů. Důvodem této myšlenky jsou nově přistěhovalí občané vlivem suburbanizace, kteří se neznají a v nové oblasti si snaží chránit svůj majetek i rodinu. Ploty, které jsme hodnotili ve staré části podle jejich velikosti a průhlednosti, jsou převážně nízké (63 %), průhledné (69 %) a tři domy jsou bez oplocení. Dalším potvrzením naší původní myšlenky je ukazatel vypovídající o vlastnictví psa. U 66 % jednotek není žádný pes a pouze u 26 % jednotek byl velký pes neboli hlídač (obr. 10). Tyto ukazatele nám naši domněnku potvrdily.

Obr. 10: Vlastníci psa

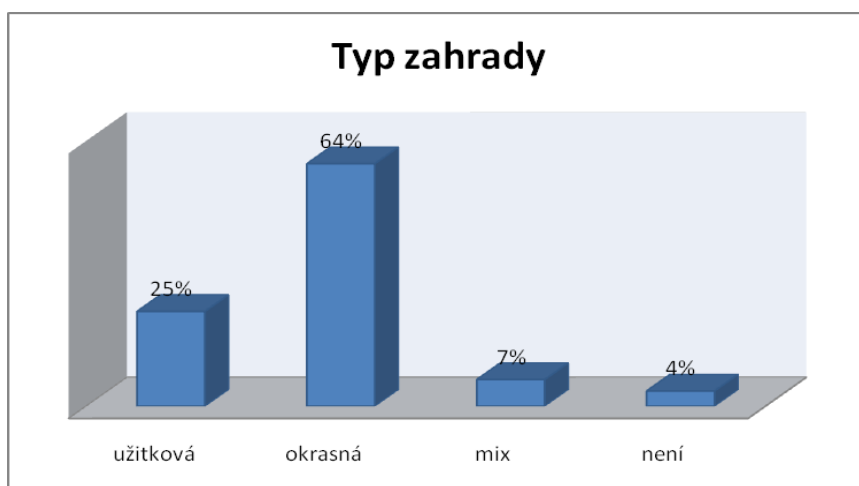

Zdroj: terénní šetření, květen 2010

Domněnka zaměřená na typ užitkové zahrady, která se nachází v zázemí domů staré části obce, byla založena na myšlence vycházející z tradice hospodaření rodin na

vlastním pozemku předávána z generaci na generaci, což by mohlo odpovídat dlouholetému žití v této oblasti. Kdežto v nové části města jsme očekávali spíše okrasný typ zahrady, který je založen na jednoduchém udržování a nebo také zahrady vybaveny pro zábavu dětí. Tato domněnka se nám nepotvrdila, jelikož ve staré části obce převažují okrasné zahrady (64 %) jak můžeme vidět v obr. 11.

Obr. 11: Typ zahrady

Zdroj: terénní šetření, květen 2010

Automobil nevlastní 26 % vlastníků domů staré části (obr. 12). 22 % vlastní automobil starého typu a zbytek vlastní auto v lepším stavu. Je velice pravděpodobné, že toto rozložení vlastnictví automobilů je založeno na napojenosti této části obce na autobusové a trolejbusové zastávky, které se nachází na návsi a zajišťují tak lehkou dostupnost okolních měst. Nová část obce je v tomto směru znevýhodněna, protože se zde nenacházejí žádné zastávky.

Obr. 12: Vlastnictví automobilu

Zdroj: terénní šetření, květen 2010

Obr. 13: Ulice ve staré části obce

Zdroj: autor

Obr. 14: Neobydlený dům

Zdroj: autor

Obr. 15: Zrekonstruovaný dům

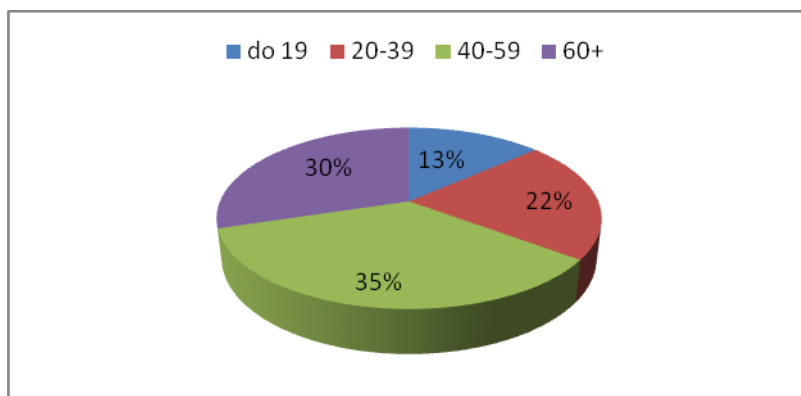
Zdroj: autor

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

V souboru 40 respondentů, kteří pocházejí ze staré části Letkova, jsou muži a ženy zastoupeny v poměru 4:6, tedy 40 % všech dotázaných tvoří muži a 60 % ženy. Tento stav naznačuje větší ochotu žen odpovídat v dotazníkovém šetření a zřejmě bude také způsoben nadpočtem žen ve starších věkových skupinách, jež ve výzkumu ze staré části obce tvořily vyšší podíly.

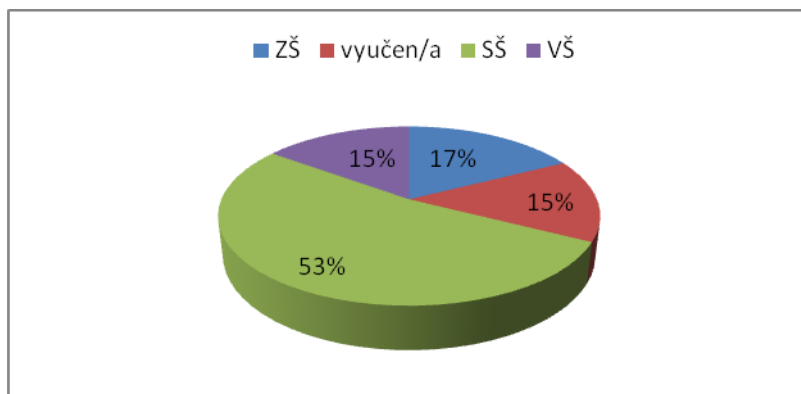
Jestliže si respondenty rozdělíme do čtyř věkových skupin (obr. 16), vidíme, že nejvyšší podíl respondentů vykazují dvě nejstarší věkové skupiny – 35 % všech, kteří odpovídali v šetření, tvoří obyvatelé Letkova ve věku 40-59 let a 30 % je zastoupeno věkovou skupinou nad 60 let. Menší podíly pak tvořily věkové skupiny 20-39 let (22 %) a do 19 let (13 %). To dokazuje relativně starou věkovou strukturu respondentů ze staré části obce a to i ve srovnání s věkovou strukturou celé obce z 31.12.2008 (do 19 let – 24 %, 20-39 let – 30 %, 40-59 let – 25 %, nad 60 let – 21 %).

Obr. 16: Věková struktura respondentů ve staré části obce Letkov

Zdroj: dotazníkové šetření, květen 2010

Obr. 17: Vzdělanostní struktura respondentů bydlících ve staré části obce Letkov

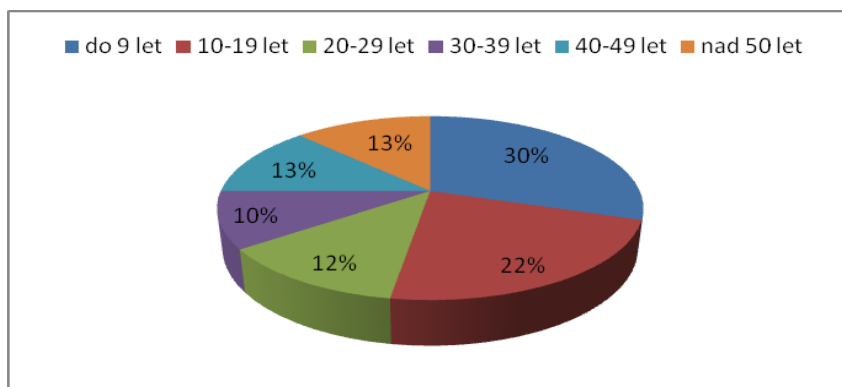

Zdroj: dotazníkové šetření, květen 2010

Více než polovinu respondentů tvoří obyvatelé se středoškolským vzděláním, patnáctiprocentní podíly průzkum vykazuje pro vysokoškoláky a dotázané, kteří získali výuční list. Ti, co mají pouze základní školu, jsou zastoupeny podílem 17 % (obr. 17). Jestliže tyto podíly srovnáme s výsledky Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001 (ZŠ – 24 %, SŠ – 23 %, vyučen/a – 42 %, VŠ – 10 %, nezjištěno – 1 %), pozorujeme jasný nárůst vzdělanosti a to především nárůstem středoškoláků na úkor vyučených, ale i vysokoškoláků, přičemž jejich podíl v dotazníkovém šetření je o 5 % vyšší než ve výsledcích SLDB 2001.

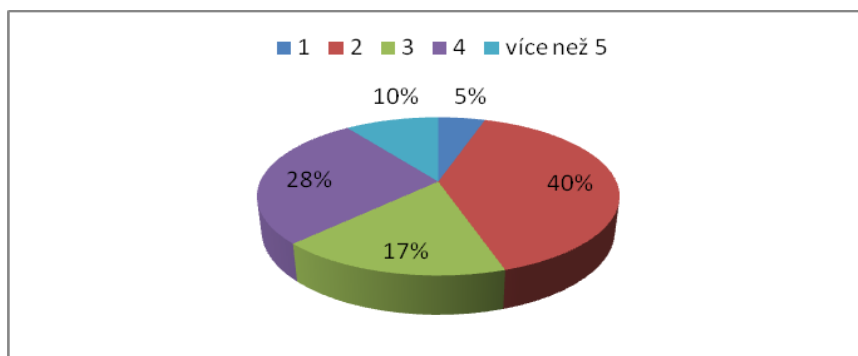
Zkoumáme-li, jak dlouho dotázaní ve staré části Letkova bydlí (obr. 18), zjišťujeme, že i přestože se nejedná o novou suburbánní výstavbu, i zde nevyšší podíl respondentů bydlí v nejkratším časovém horizontu do 9 let (30 %) a do 19 let (22 %). Ostatní časová rozmezí mají podobné podíly od 10 do 13 %. Tento stav je způsoben tím, že řada obyvatel se do Letkova stěhuje k prarodičům, kteří jim dům posléze zanechají nebo tím, že dotázaní ve staré části Letkova žili v dětství, později se přestěhovali do většího města a nyní se vracejí zpět. Nejvíce se jich přistěhovalo z Plzně (57 %) a ostatní obce se vyskytovaly pouze jednotlivě (např. Božkov, Lochotín, Klatovy, ale i Praha či Brno).

Obr. 18: Jak dlouho respondenti bydlí ve staré části Letkova

Zdroj: dotazníkové šetření, květen 2010

Obr. 19: Počet členů v domácnostech respondentů

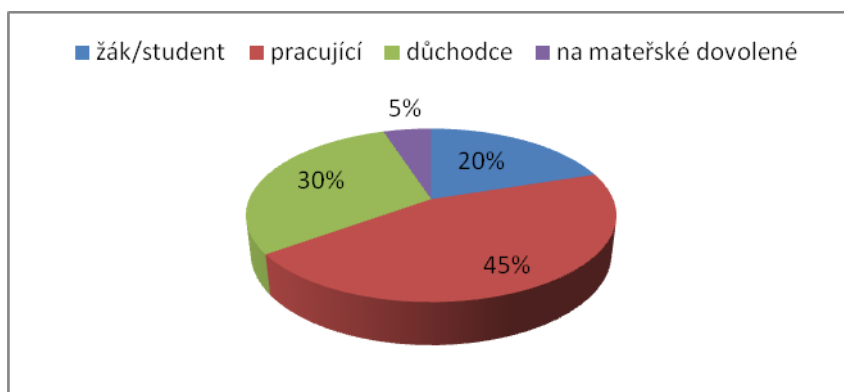

Zdroj: dotazníkové šetření, květen 2010

Dále jsme zkoumali počet členů v domácnostech respondentů (obr. 19). Ve výsledcích šetření převažují dvoučlenné domácnosti. Z důvodu, že v naprosté většině domácností není žádné dítě (žádné dítě – 72,5 %, jedno – 10 %, dvě – 12,5 %, tři – 5 %) a zjištěné věkové struktury se dá předpokládat, že se bude jednat především o manželské páry v důchodovém věku. Ostatní podíly (více jak 3 členové) mohou tvořit jak rodiče s dětmi, tak i respondenti, kteří se přistěhovali ke svým prarodičům či zpět ke svým rodičům. Jednočlenná domácnost se vyskytla jen ve dvou případech.

Přestože v dotaznících nebyl dotaz na ekonomickou aktivitu respondentů, z odpovědí bylo zjištěno, že jednu pětinu tvoří studenti nebo žáci, 45 % pracující, 30 % důchodci a 5 % ženy na mateřské dovolené (obr. 20).

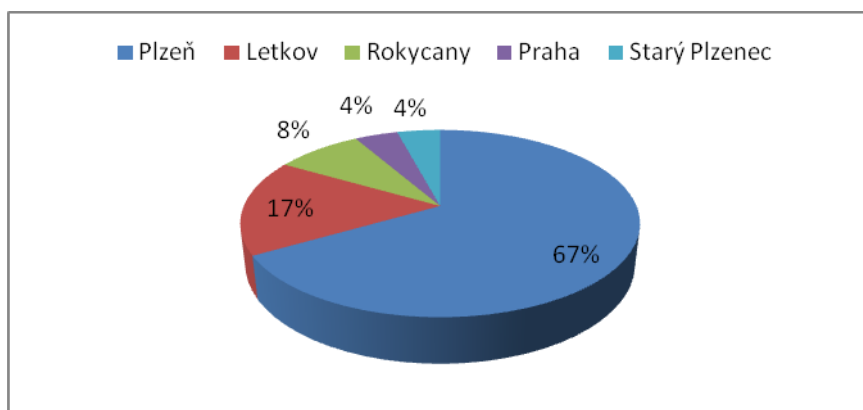
Obr. 20: Ekonomická aktivita respondentů ze staré části obce

Zdroj: dotazníkové šetření, květen 2010

Nejvíce respondentů z celkového počtu 24 dojíždí do práce či střední nebo vysoké školy do Plzně (64 %), 16 % pracuje v Letkově a 8 % pracuje v Rokycanech (obr. 21). Ostatní místa se pak vyskytovala pouze jednotlivě (Praha, Starý Plzenec) a jeden respondent nemá místo práce pevné. K dopravě do zaměstnání a střední nebo vysoké školy využívají respondenti převážně osobního automobilu (38 %), čtvrtina využívá prostředků hromadné dopravy (v obci jezdí autobus i trolejbus), 21 % dotázaných tyto dva způsoby rovnoměrně kombinuje, 13 % se dopravuje pěšky (ti, co pracují v Letkově) a jeden odpověděl, že se dopravuje na kole. Nejčastěji jezdí respondenti do práce a na střední nebo vysokou školu 5 krát týdně (54 %), 21 % čtyřikrát do týdne, 13 % každý den a 8 % 3x týdně. Jeden respondent dojíždí do práce nepravidelně.

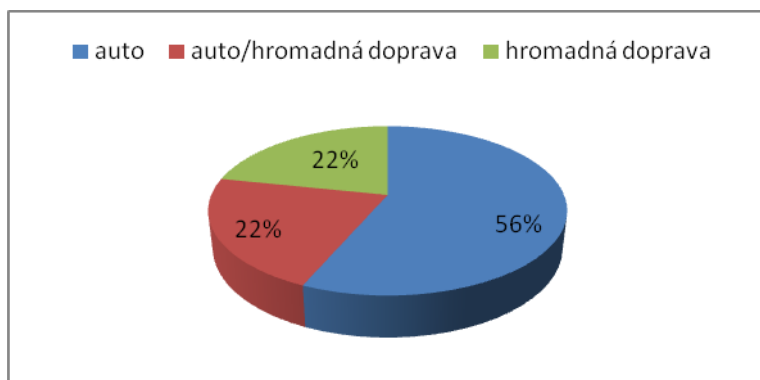
Obr. 21: Dojíždka respondentů do práce a na střední či vysokou školu

Zdroj: dotazníkové šetření, květen 2010

Denní nákup provádí celkem 23 respondentů (57,5 %), z toho naprostá většina v Plzni (83 %), dva respondenti pak uvedli obec Starý Plzenec a odpovědi Božkov a Rokycany se vyskytovaly pouze jednou (obr. 22). Více než polovina jezdí na denní nákup autem (56 %), 22 % využívá prostředků hromadné dopravy a stejný podíl oba způsoby rovnoměrně kombinuje. Nejvíce dotázaných nakupuje třikrát týdně (39 %), 30 % dvakrát za týden a 13 % shodně pro frekvenci nákupu 4x či 5x týdně. Pouze jeden respondent provádí menší nákup každý den.

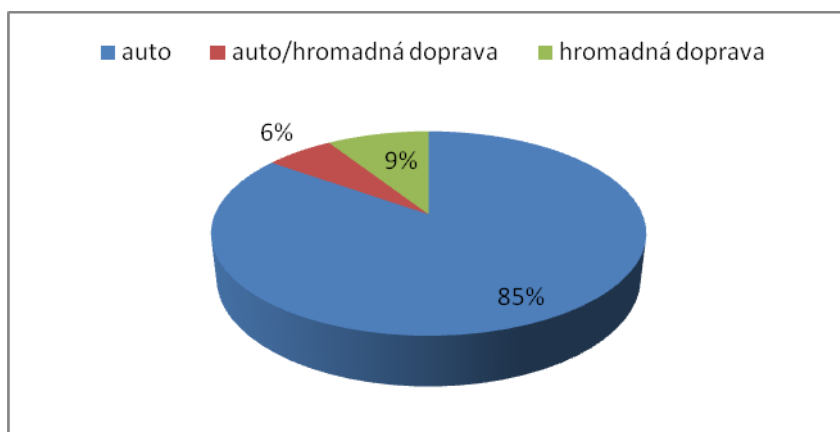
Obr. 22: Způsob dopravy respondentů na denní nákup

Zdroj: dotazníkové šetření, květen 2010

Na velký nákup jezdí 82,5 % dotázaných a všichni tento nákup provádějí v Plzni, přičemž naprostá většina si pro něj jezdí osobním automobilem (obr. 23). 9 % využívá hromadné dopravy a zbylá část respondentů kombinaci obou způsobů. 70 % z těch, co obstarávají velký nákup, na něj jezdí jednou za týden, 15 % jednou až dvakrát měsíčně, 12 % dvakrát týdně a pouze 1 respondent 3x do týdne.

Obr. 23: Způsob dopravy respondentů na velký nákup

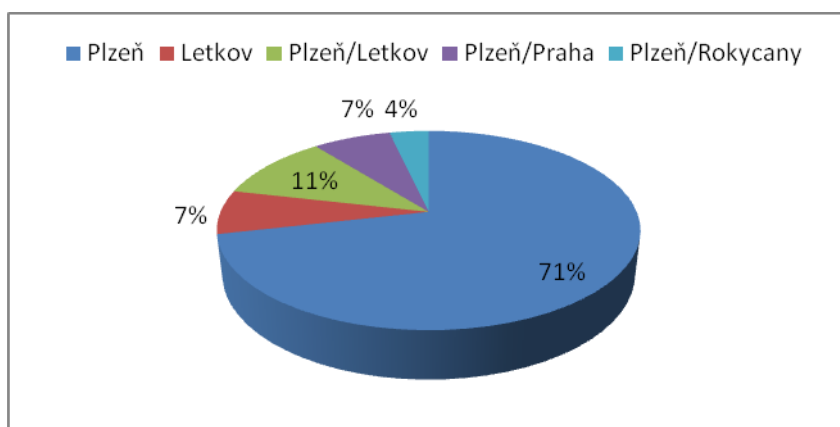

Zdroj: dotazníkové šetření, květen 2010

Pouze 6 respondentů (15 %) ze staré části obce dováží autem své děti do mateřské či základní školy, přičemž 5 respondentů do Plzně a 1 do Božkova. 5 dotázaných vozí své dítě (děti) do školy 5x týdně, 1 respondent pouze třikrát do měsíce ve výjimečné situaci.

Poslední dotaz z této oblasti se týkal volnočasových aktivit, přičemž nějakých využívá 70 % všech dotázaných. Z toho nejvíce respondentů dojíždí ve svém volném čase do Plzně (71 %), 11 % navštěvuje ve stejném poměru jak Plzeň, tak Letkov, 7 % se věnuje svým zájmům v Letkově, stejný podíl dojíždí do Plzně či Prahy a jeden respondent uvedl kombinaci Prahy a Rokycan (obr. 24). Polovina se dopravuje autem, 29 % autem i hromadnou dopravou, 18 % využívá pouze hromadné dopravy a jeden respondent chodí pěšky. Nejčastěji dojíždí za volnočasovými aktivitami respondenti jednou až dvakrát týdně (57 %), 7 % 3x až 5x a stejný podíl 6x až 7x týdně. Pětina respondentů pak 2-3x do měsíce a 2 dotázaní pouze dvakrát do roka.

Obr. 24: Místa volnočasových aktivit respondentů

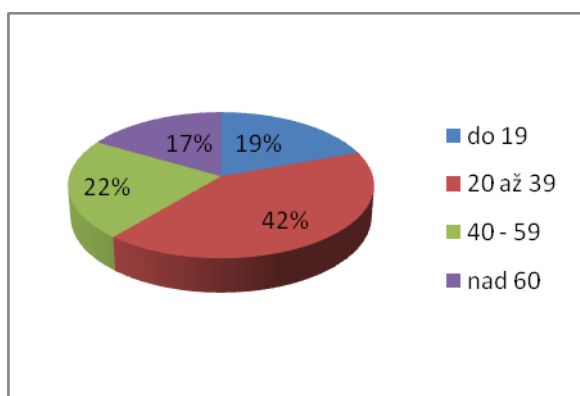
Zdroj: dotazníkové šetření, květen 2010

VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Soužití sousedů ve staré zástavbě

Lze předpokládat, že pojem *přátelství a známost* si budou obyvatelé obou částí obce vykládat rozdílně. Zatímco ve staré zástavbě se bude jednat o hlubší a dlouhodobější vztah, novousedlíci do přátelství mohou řadit i takové vztahy, které by starousedlíci za přátelství nepovažovali. Na obr. 25 znázorňujícím počet přátel a známých má největší zastoupení kategorie s 20 až 39 přáteli, k níž se přiklonilo více jak 40 % respondentů. Zbylé tři kategorie se svou četností výrazně neliší. Blízkost domů, nižší ploty a větší počet známých by se měl projevit v intenzitě sousedské interakce (obr. 26). Téměř 70% podíl dotazovaných navštěvuje své známé často, nebo alespoň občas. Vůbec nenavštěvuje své sousedy každý desátý dotázaný starousedlík.

Obr. 25: Kolik máte v obci přátel nebo známých?

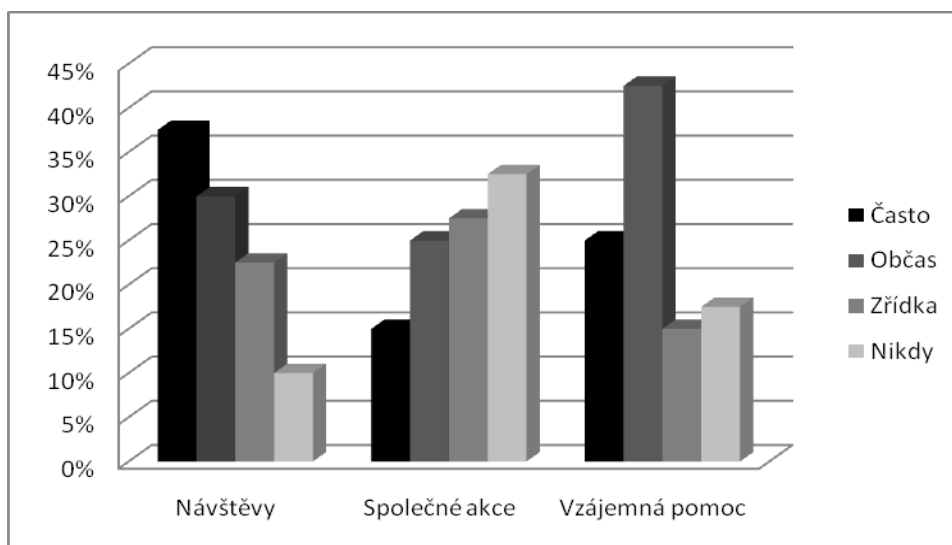

Zdroj: Dotazníkové šetření, květen 2010

Četnost odpovědí na otázku, zdali spolu sousedé pořádají společenské akce, má se snižující se intenzitou vyšší zastoupení. U předchozí otázky tomu bylo přesně naopak. Často spolu organizuje akce typu grilování apod. pouze 6 ze 40 sousedů.

V případě poslední dotazované oblasti, zahrnující vzájemnou pomoc, žádný z výše popsanych trendů neplatí. Ve výsledcích dominuje občasná výpomoc, tvořící 43 % odpovědí. V součtu s častou pomocí se poté jedná o 70% zastoupení.

Obr. 26: Sousedská interakce

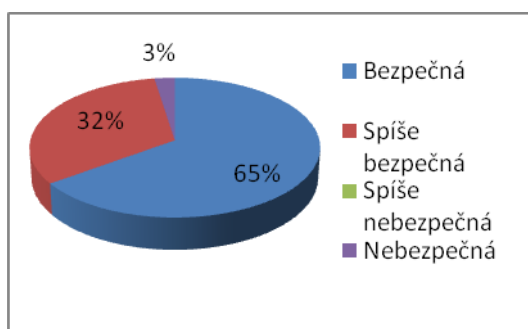

Zdroj: Dotazníkové šetření, květen 2010

Bezpečnost místa bydliště

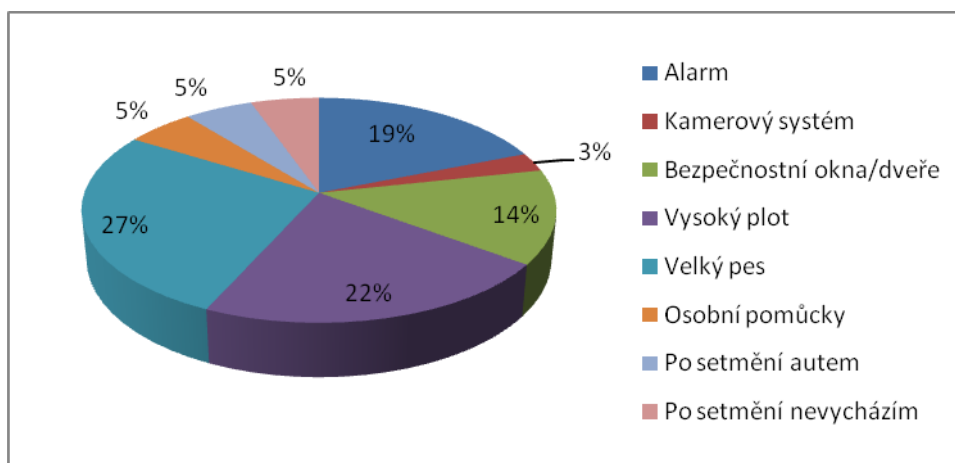
Vnímání strachu je v poslední době atraktivním tématem, a proto na něj byla zaměřena i část použitého dotazníku. Respondenti považují lokalitu svého bydliště za poměrně bezpečnou oblast (obr. 27). Přesto více jak polovina z nich se věnuje ochraně svého majetku a sebe sama. Zastoupení použitých technologií a metod ochrany lze vyčíst z obr. 28. Nejčastěji je využíváno osvědčených metod, kterými jsou vysoké ploty a psi většího vzrůstu. S 19% podílem odpovědí je na třetím místě módní alarm. Z odpovědí, zanesených v obr. 29, lze usuzovat, že obyvatelé staré části Letkova mají strach spíše o svůj majetek než o svou osobu. Avšak při detailnějším pohledu na jednotlivé druhy kriminality je patrné, že obyvatelé se jich spíše nebojí, než bojí. Možnosti jiného druhu nebezpečí využili čtyři respondenti, kteří uvedli strach z opakovaného útěku nebezpečného psa. Jedná se o nejbližší sousedy nebo obyvatele, kteří s ním mají špatné zkušenosti.

Obr. 27: Jak vnímáte oblast svého bydliště?

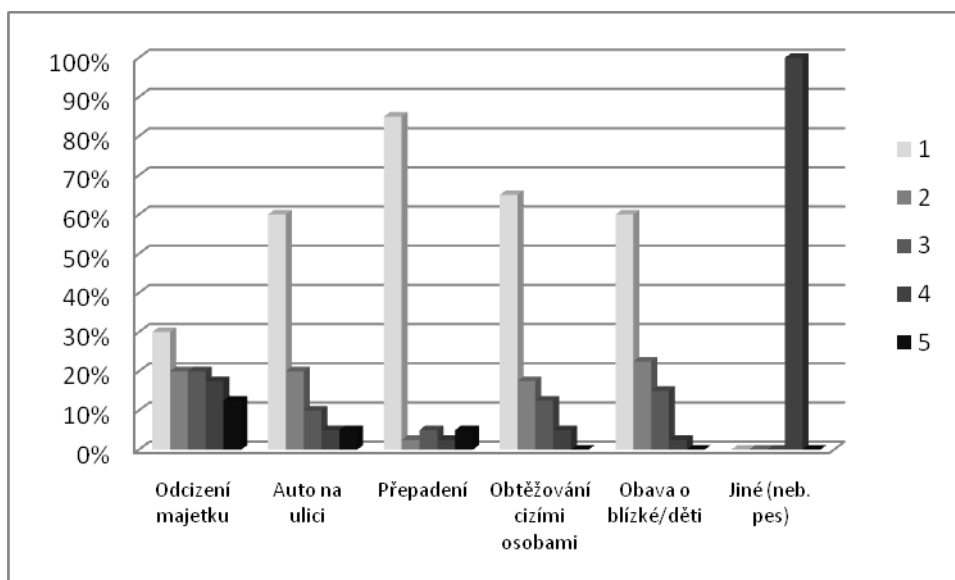
Zdroj: Dotazníkové šetření, květen 2010

Obr. 28: Jak chráníte sebe a svůj majetek?

Zdroj: Dotazníkové šetření, květen 2010

Obr. 29: Jakého druhu kriminality se nejvíce obáváte?

Zdroj: Dotazníkové šetření, květen 2010

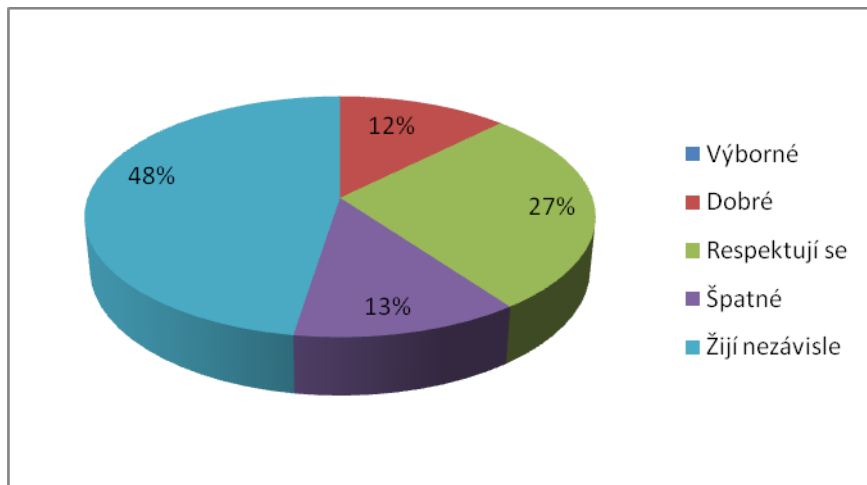
Soužití s novými obyvateli

Pokud je proces suburbanizace silný, jako je tomu v případě Letkova, je velmi důležité pro klidný chod obce, aby napětí mezi starými a novými obyvateli obce bylo co nejmenší. Jen těžko si lze představit prosperující obec, která je rozdělena na dvě velmi odlišné části a vedena jediným zastupitelstvem, mnohdy složeným převážně novousedlíky.

Obyvatelé starého Letkova při hodnocení vztahů (obr. 30) s novými residenty vůbec nevyužili možnosti „Výborné“. Jen malá část z nich se přiklonila k názoru, že vztahy jsou „Dobré“, podobně jako při volbě „Špatné“. Celé ¾ dotazovaných hodnotí vztahy starých a nových spíše neutrálně. Buď že se respektují (27 %), nebo, a to nejčastěji, že žijí nezávisle

na sobě (48 %). Z výsledků vyplývá, že obyvatelé staré a nové zástavby jsou jen velmi málo vzájemně provázaní.

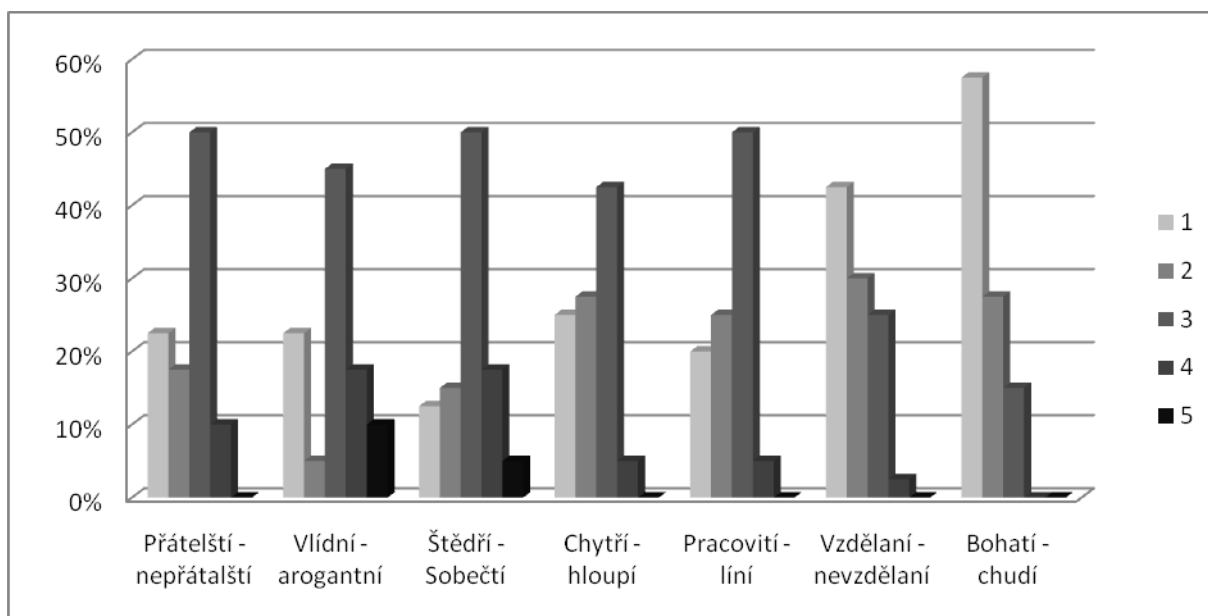
Obr. 30: Jaké jsou vztahy mezi staro- a novousedlíky?

Zdroj: Dotazníkové šetření, květen 2010

Vzájemné oddělení se projevilo i na názoru ohledně vlastností nových residentů, výsledky zachycuje graf na obr. 31. U většiny vlastností převažuje průměrná známka 3, vyjadřující spíše nevyhraněný názor než záměrnou volbu. Naopak co se týče bohatství, všichni respondenti se přiklonili k hodnocení, že novousedlíci patří k bohatším vrstvám obyvatel.

Obr. 31: Jaké vlastnosti mají novousedlíci?

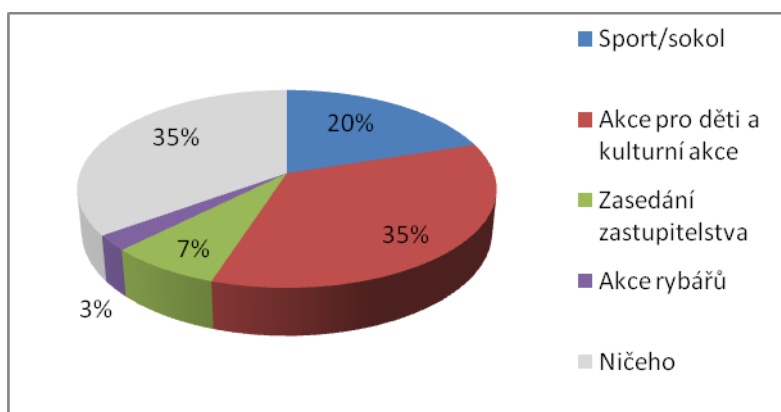

Zdroj: Dotazníkové šetření, květen 2010

Aktivity a veřejný život v obci

V obci Letkov působí jen malá část různých organizací. Přesto se během roku pořádá množství kulturních nebo sportovních akcí, které zajišťují převážně členové Sokola. Mezi nejnavštěvovanější patří akce pro děti, např. rozsvícení vánočního stromu nebo čarodějnice, spolu s dalšími kulturními akcemi, jako masopust a vepřové hody. Různých akcí probíhajících v obci se neúčastní více jak třetina respondentů (obr. 32). Důvodem může být věková struktura, ve které jsou početně zastoupeni i občané v pokročilém věku.

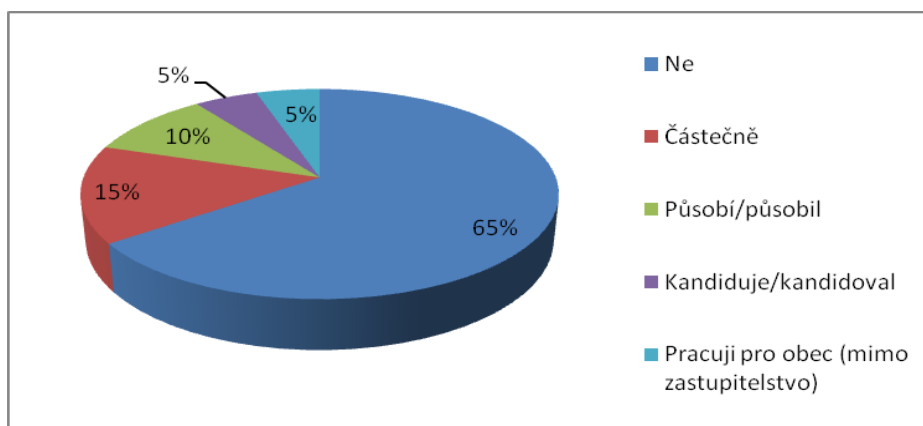
Obr. 32: Jakých aktivit se účastníte?

Zdroj: Dotazníkové šetření, květen 2010

Téměř 1/3 obyvatel staré zástavby se aktivně podílí, resp. podílela na chodu obce (obr. 33). S příchodem nových residentů se výrazně proměnilo i složení zastupitelstva, kde působí z výraznější části právě novousedlíci, včetně zastávání postu starosty, který svou funkci vykonává dočasně a nemíní v ní pokračovat. Stávající složení a zaměření práce zastupitelstva je starousedlíky hodnoceno spíše negativně.

Obr. 33: Účastníte se veřejného života v obci?

Zdroj: Dotazníkové šetření, květen 2010

VIP AKTÉŘI

Některým obyvatelům obce Letkov jsme kromě dotazníku položili ještě doplňující otázky.

Snažili jsme se oslovit osoby významné, či nějak výjimečné pro obec.

Oslovení občané:

- A) Hostinská
- B) Student
- C) Pamětník
- D) Majitel autodopravy

Položené otázky:

1) Proč si myslíte, že je region / oblast atraktivní / neatraktivní pro život?

A: „Řekla bych, že jde spíš o atraktivní oblast, hlavně pro lidi z města. Je zde klid.“

B: „Je to spíš atraktivní oblast, v okolí je příroda. Pokud jde o kulturní vyžití, raději dojíždím do Plzně.“

C: „Myslím si, že spíš atraktivní oblast, je zde spousta nových přistěhovalců, les mají za domem.“

D: „Spíš jde o atraktivní region. Je to klidné místo a velké město s veškerými službami je nedaleko, navíc dostupné MHD. Napojení na dálnici je také výhodou.“

2) Jaká jsou podle Vás pozitiva / negativa Vašeho bydlení?

A: „Bydlím přímo v obci. Vyhovuje mi klidnější tempo, není to tu tak hektické jako ve větším městě. Jako částečně negativní vnímám to že, každý o každém vše ví. Možná také horší dostupnost služeb pro staré lidi.“

B: „Mám to blízko do Plzně, když dostanu chuť na prazdroj přímo od zdroje, k dopravě lze využít MHD.“

C: „Už jsem si zde zvykl a neměnil bych, mám zde svůj klid. Trošku problém je, že zde nefunguje žádný obchod, vše je třeba zařizovat v Plzni nebo ve Starém Plzenci – lékař, nákupy. V poslední době mě znervózňuje budování kanalizace v obci, nejsem spokojený, jak se k tomu vedení obce staví. V nové části mají vše pěkně upravené a ve staré části je vše rozkopané a nedodělané.“

D: „Nevnímám žádná negativa. Výhodou je blízkost velkého města, tzn. dostupnost veškerých služeb atd. Do Německa to také není daleko.“

3) Jak hodnotíte kvalitu současného bydlení v porovnání se zkušeností z minulosti?

A: „Řekla bych, že nyní je to horší. Je zde více přistěhovalců, se kterými nejsou tak dobré vztahy. Lidé z okrajových částí obce si stěžují na hluk z přilehlé dálnice, já osobně jím rozumím, ale hluk se mě přímo nedotýká.“

B: „Těžko posoudit, ale myslím si, že dnes je to lepší než dříve. Linka trolejbusu z Plzně zájždí až na náves.“

C: „Dříve bylo lépe, obec byla více upravená. Podívejte se dnes, nic není dokončené. Vedení obce se málo stará.“

D: „Trochu stoupl hluk kvůli nedaleké dálnici. V současné době probíhá výstavba kanalizace, což vítám.“

4) Jak ohodnotíte sousedské vztahy s "nově" přistěhovalými? A Váš vztah se starousedlíky Vaší obce?

A: „S novousedlíky se vídám jen zřídka, ale nemám s nimi žádný problém. Se starousedlíky se vídáme častěji, rovněž bez větších problémů.“

B: „Téměř všichni se známe a vycházíme si vstřícně, ale intenzivněji spíš mezi starousedlíky. Kamarády mám i mezi novousedlíky.“

C: „Známe se zde téměř všichni až na nějaké menší neshody, které jsou běžné všude, spolu vycházíme v dobrém. Pokud jde o novousedlíky, s nimi se téměř nevídám, žijí si tam nahoře, my je nezajímáme.“

D: „Dobré vztahy mám se všemi starousedlíky, když nekradou a chovají se slušně. S novousedlíky prakticky nepřicházím do styku.“

5) Jakou úlohu přijali noví obyvatelé ve správě lokálních společností? (ovládli místní správu / jsou pasivní)

A: „Abych řekla pravdu, moc se nestarám, ale vím, že například starosta je také novousedlík. Jestli jsou noví obyvatelé aktivní v místní správě, nedokážu posoudit.“

B: „O politické dění v obci se nezajímám.“

C: „Dříve jsem se účastnil jednání zastupitelstva obce, dnes už ne. Dnes to vedou mladí tam z „Bohatova.“ (myšleno novousedlíky)

D: „Myslím si, že jsou vcelku aktivní, sám starosta je novousedlík. Já osobně nemám čas, abych se ještě angažoval v zastupitelstvu obce“

S pomocí těchto lidí jsme si dokázali udělat představu o místních poměrech. Tito lidé zcela potvrdili názory ostatních respondentů, své odpovědi však více rozváděli a snažili se situaci popsat podrobněji. I z těchto odpovědí je patrná určitá oddělenost životních stylů i úrovně staré a nové části Letkova.

ZÁVĚR

Co se týče terénního šetření v Letkově, naše očekávání se téměř ve všech bodech potvrdila. Obyvatelé ve staré části jsou zřejmě mezi sebou provázáni nebo mají mezi sebou celkem dobré sousedské vztahy, jelikož z výsledků vychází, že ploty jsou spíše nízké a průhledné, u více jak poloviny není pes, což může naznačovat větší důvěru a větší pocit bezpečí mezi známými lidmi. Dále je patrný vliv přítomnosti příměstské dopravy na vlastnictví aut, a že podle očekávání je většina domů starých avšak v dobrém stavu.

Naši respondenti mají relativně starší věkovou strukturu v porovnání s výsledky za celou obec z roku 2008. Dále je zcela zřetelný význam blízké Plzně, neboť nejvyšší podíly respondentů, kteří z obce vyjíždějí do zaměstnání, do středních a vysokých škol, za nákupy a volnočasovými aktivitami směřují právě do tohoto města.

Vztahy s novými residenty nejsou vyhraněné. Díky územnímu oddělení obou částí spolu prakticky nepřijdou do styku. Vliv nových residentů je patrný zejména ze složení zastupitelstva, v jehož složení již převyšují starousedlíky. Obec Letkov je starými obyvateli hodnocena jako bezpečná oblast, kde se lidé mírně obávají o svůj majetek, než o svoji bezpečnost.

ZDROJE

Internetové stránky obce Letkov, www.obec-letkov.cz

Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Český statistický úřad, www.czsu.cz

Vlastní terénní výzkum a dotazníkové šetření